

Parodontologie

Pokud se ve stomatologii nezabýváme zubem, tak druhým nejčastějším jsou problémy s dásněmi a závěsným aparátem zubu, takzvaným parodontem. Tytéž bakterie, které poškozují zuby, poškozují i parodont.

V 1 mm³ měkkého zubního povlaku se nachází přibližně 10 bilionů mikroorganismů. Těchto mikroorganismů je více než 200 druhů. Ty jsme získali od rodičů (první z nich již při porodu od maminky) a většinu z nich potřebujeme, jelikož obsazují a pro sebe brání terén, který by jinak zabraly mikroorganismy daleko nepřátelštější. Tyto mikroorganismy žijí v symbióze a spolupracují na výstavbě složité struktury plaku.

Potíže nastávají tehdy, když jejich množství přesáhne únosnou mez, kterou je náš organismus schopen tolerovat. Tato mez je u každého člověka individuální a kolísá během života jak v důsledku přirozených změn a cyklů (např. menstruace, prořezávání zubů, puberty), tak při infekčních i jiných onemocněních. Do imunity výrazně zasahuje například chřipka nebo diabetes. Pokud nedojde ke zbourání struktur plaku a k očištění prostoru, v němž žijí, alespoň každých 24 hodin, tyto bakterie zplodinami svého metabolismu (takzvané toxiny) i mechanickým drážděním způsobí reakci Vašeho organismu. Situace se ještě zhorší v případě, když z měkkého povlaku vznikne (usazováním minerálů z jídla a slin) zubní kámen. Ten je drsný a na drsném povrchu zubního kamene ulpívá daleko větší množství měkkého povlaku. Kromě toho výrazně mechanicky dráždí toxiny a reaktivním zánětem už tak poškozenou daseň a svojí přítomností brání cirkulaci tkáňového moku a tím i spontánnímu samoočišťování.

Organismus se brání formou zánětu a nažene do napadených míst obranné elementy. Příznakem toho je otok, krvácení a zarudnutí dásní. Pokud se plak a kámen neodstraní, převládnu agresivnější bakterie a zaútočí do větší hloubky. Organismus se začne opět bránit a ničit jak bakterie, tak i tkáň, která je bakteriemi napadena – v tu chvíli propuká parodontóza. Nezasáhneme-li hlubokým očištěním povrchu zubu od kamene a nečistot v ordinaci a dokonalou hygienou doma, obranný zánět a bakterie zničí závěsný aparát zubu. Ten se v konečné fázi uvolní a vypadne.

Takto můžeme zobecnit průběh parodontózy. Naštěstí většinou tento proces trvá léta. Ovšem čím je člověk mladší, tím se průběh zrychluje. Tento průběh také bývá ovlivněn mnoha faktory: genetikou (odpovídá za odolnost tkání – u někoho probíhá proces rychleji, u někoho pomaleji), typy bakterií a především úrovni čištění zubů domácí hygienou. Ovlivnit vrozené dispozice je nemožné až nemožné. Složení bakterií v ústech je ovlivnitelné antibiotiky. I to je ale dosti složité a omezeně použitelné. Přesto v odůvodněných případech (obvykle po bakteriologickém vyšetření a zjištění citlivosti na antibiotika) je možno antibiotika použít. To je však vhodné jen v nemnoha případech a možné pouze krátkodobě. Jediná oblast, kde je možné bezpečně a spolehlivě zasáhnout, je udržování hygieny, tedy dokonalé očištění všech ploch zubu.

Příznaky a průběh onemocnění parodontu jsou individuální. U kuřáků se navíc mnohé příznaky objeví příliš pozdě, případně vůbec a problém se zjistí až při viklavosti zubu. Vyplatí se proto pravidelně navštěvovat zubního lékaře (Vaše pojišťovna platí preventivní prohlídky 2x ročně). Můžeme parodontózní problémy včas diagnostikovat a nabídnout řešení.

Projevy parodontózy mohou pacienta společensky devalvovat. Pomineme-li nepříjemné krvácení z dásní, je to zápach z úst nebo viklavost zubů.

Zuby sice lze dlahovat, ale bez drahého a náročného chirurgického zákroku jim původní pevnost vrátit neumíme. Dlahování, dočasné i trvalé, má za úkol pouze vyloučit dráždění závěsného aparátu zubu nefyziologickou námahou.